

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2025-07-03

Ärendenummer
NV-25-026945

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkande Vissa förändringar i jaktlagstiftningen (LI2025/00742)

Sammanfattning

Naturvårdsverket delar utredningens konstaterande att regelverket på jaktområdet har genomgått förändringar vid olika tillfällen men inget samlat grepp har tagits över struktur och innehåll.

Naturvårdsverket ställer sig bakom de flesta av utredningens bedömningar och förslag av samma skäl som utredningen framför. Vi ser att flera av de förslag som lämnas bidrar till en lagstiftning med mer moderna bestämmelser för långsiktigt hållbar jakt och viltvård. Vissa av förslagen ser vi behöver förtydligas och kompletteras rörande utformningen. Utöver det ser vi att en del av de lagändringar som föreslås skulle kunna vidgas, och användningen av vissa begrepp tydliggöras för att nå än mer regelförenkling.

Naturvårdsverket ser däremot att förslagen som lämnas i delbetänkandet inte skapar en tydlig systematik i lagstiftningen och därför ser vi ett fortsatt behov av en sådan översyn.

Naturvårdsverket ställer sig inte bakom utredningens förslag att höja viltvårdsavgiften samt att avskaffa fällavgiften på älg- och älgvårdsfonderna. Vi bedömer att det först behöver beslutas hur flerartsförvaltning ska bedrivas. Därefter kan lämplig finansiering föreslås. Vidare ifrågasätter vi, i likhet med utredningen, om jägarkollektivet ska belastas med kostnader för flerartsförvaltningen om denna framför allt ska syfta till att bidra till andra nyttor än som primärt är av intresse för jägare.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket delar utredningens konstaterande att regelverket på jaktområdet har genomgått förändringar vid olika tillfällen men inget samlat grepp har tagits över struktur och innehåll. Vi delar också bilden av att bestämmelserna om jakt på lag-, förordnings- och föreskriftsnivå är invecklade och det finns inte någon tydlig linje i vad som regleras på vilken nivå, och att detaljer återfinns såväl i lag som i förordning och föreskrifter.

Naturvårdsverket ser däremot att förslagen som lämnas i delbetänkandet inte skapar en tydlig systematik i lagstiftningen och därför ser vi ett fortsatt behov av en sådan översyn.

Nedan lämnar vi våra ställningstagande till de förslag som lämnas i utredningen, med rubriker som överensstämmer med utredningen.

4.2.1 Regleringen av skyddsjakt går längre än naturvårdsdirektiven kräver

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning om att en särskild bestämmelse om skyddsjakt bör införas för de däggdjursarter som varken omfattas av art- och habitatdirektivet, Bernkonventionen eller motsvarande nationellt skydd. Sådana arter bör inte längre omfattas av bestämmelsen om skyddsjakt i 23 a § jaktförordningen.

4.2.2 Skyddsjaktens förhållande till annan jakt

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att det vid utformandet av en ny bestämmelse om skyddsjakt bör tas hänsyn till att jakt med allmän och särskild jakttid samt skyddsjakt på enskilda initiativ enligt 26 § jaktförordningen i första hand bör användas för att förhindra skador, till exempel på gröda.

4.2.3 Nya regler som förenklar möjligheterna till skyddsjakt ska införas

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslagen när det gäller andra arter än älg och kronhjort. Naturvårdsverket vill betona vikten av att det i förarbeten tydliggörs vad som avses med skada, så att såväl Naturvårdsverket som länsstyrelserna har något att utgå ifrån vid vägledning och prövning.

När det gäller älg och kronhjort bedömer Naturvårdsverket att det behövs en mer utförlig reglering än vad som föreslås. För dessa arter finns en etablerad och samordnad förvaltning, över större områden, som bör värnas. En alltför förenklad skyddsjaktsbestämmelse avseende dessa arter kan motverka incitamenten för en samordnad förvaltning. Därför gör Naturvårdsverket bedömningen att kriteriet ”annan lämplig lösning” behövs avseende älg och kronhjort. Det är viktigt att den som söker skyddsjakt kan visa att det har gjorts försök i den mån det är möjligt för att förhindra fortsatt skada, till exempel genom att skrämma viltet, och att skyddsjakten därför är en sista utväg. Vidare bör det också förtydligas i bestämmelsen att den nivå av skada som ska motivera skyddsjakt för dessa arter inte måste vara allvarlig, men ändå vara av en nivå som ligger tydligt över genomsnittet i det aktuella området. Att endast ange ”skada” i bestämmelsen riskerar att ge utrymme för en alltför omfattande skyddsjakt, enligt Naturvårdsverkets bedömning.

4.3.1 Rubrikerna är otydliga, men bilagan bör finnas kvar

Naturvårdsverket delar bedömningen att rubrikerna i bilaga 5 till jaktförordningen är otydliga och att detta skapar problem vid tillämpningen av jaktförordningen.

Naturvårdsverket vill även belysa att det finns fler orsaker till svårigheter i tillämpningen än rubriksättningen. Systematiken i jaktlagstiftningen, där jaktmedel och hjälpmedel vid jakten regleras på flera olika nivåer (lag, förordning och föreskrift) medför att regelverket idag är svårläst. Vi delar även utredningens konstaterande att det saknas en tydlig definition av begreppet jaktmedel. Detta komplicerar tillämpningen av bestämmelserna, då utgångspunkten enligt 30 § jaktlagen är att endast de jaktmedel som är uttryckligen tillåtna får användas vid jakten.

Jaktförordningen 15 b § hänvisar felaktigt till ”undantag från förbudet i 10 § andra stycket att använda vissa jaktmedel och metoder”. Förbudet finns sedan 2019 i 10 a § andra stycket. Naturvårdsverket föreslår därför att 15 b § justeras så att den hänvisar till rätt bestämmelse, det vill säga till 10 a §. I samband med en sådan justering ser vi även att begreppsanvändningen skulle kunna ses över. 10 a § andra stycket använder inte begreppet ”jaktmedel”, och beroende på vilken innebörd som ges till detta kan det få betydelse för möjligheterna att meddela undantag.

4.3.2 Bilaga 5 ska förtydligas

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om förtydligandet vad gäller rubrikerna i bilaga 5. Vi bedömer dock att upplysningen i bilagan bör kompletteras med ett förtydligande i bestämmelsen med själva förbudet, 10 a § första stycket:

”Vid jakt får endast sådana vapen och andra jaktmedel användas som uppfyller de krav som Naturvårdsverket föreskriver. *Förbuden enligt andra stycket innebär därmed inte att de uppräknade medlen och metoderna är tillåtna vid jakt på vilt som inte omfattas av bestämmelsen.*”

I brist på en tydlig definition av begreppet jaktmedel är det svårt att med säkerhet avgöra om samtliga *medel och metoder* som räknas upp i bilaga 5 även anses utgöra jaktmedel. Det gör det också oklart om utgångspunkten är att det krävs att dessa är uttryckligen tillåtna för att de ska få användas (jfr 30 § jaktlagen), eller om det i stället är så att det krävs uttryckliga förbud för att de ska anses otillåtna.

Det faktum att 10 a § uttryckligen förbjuder medlen i bilaga 5 vid jakt på vissa uppräknade arter gör det enligt oss svårt att förstå att dessa medel är förbjudna, även vad gäller andra arter. Såsom utredningen beskriver finns även risk att förbudet i 10 a § och bilaga 5 uppfattas motsatsvis. Utredningen föreslår därför även en upplysande hänvisning i bilaga 5. Vi bedömer att det är behövligt, men visar samtidigt på hur svårlästa bestämmelserna är och behovet av en enklare systematik.

Utöver vad som anförts ovan har Naturvårdsverket inga synpunkter vad gäller att lägga till armborst i bilagan.

4.4.2 Förvaltningsmärkning av varg ska tillåtas uttryckligen

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget, som är i linje med de ändringar vi hemställt om 2021.

Naturvårdsverket vill i sammanhanget lyfta att bestämmelsen bör utformas så att möjligheten att förvaltningsmärka även andra arter än varg ges. Exempelvis berörs Sverige av ett stort antal flyttande fågelpopulationer, varav flera är av stort intresse för förvaltningen. Det kan röra nedåtgående populationer som är föremål för jakt, eller att antalet har ökat och blivit ett problem för framför allt jordbruket men även andra arter. Det kan även finnas subpopulationer av annars vanliga arter som är av stort intresse att bevara och där kunskapen rörande exempelvis häcknings- och ruggningsområden, flyttvägar, rastområden och övervintringsområden behöver öka. Sådan kunskap kan även behövas för att bedöma tänkbara effekter av annan markanvändning, exempelvis vindkraftsutbyggnad. Därför bör det finnas en möjlighet för Naturvårdsverket att besluta om fångst för märkning av fåglar så vi kan förvalta dessa populationer

ändamålsenligt, vare sig det gäller att bevara arter, bruka viltet som en resurs eller hantera en ökande skadeproblematik.

4.5.2 Regeländringar möjliggör att söka efter, spåra och förfölja vilt för avlivning av djurskyddsskäl

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget att utvidga möjligheterna att jaga och avliva vilt av djurskyddsskäl. Vi har dock följande synpunkter vad gäller utformningen av bestämmelserna.

Tillägget bör framgå av 23 a § jaktförordningen och omfatta allt vilt

I nuvarande 23 a § jaktförordningen anges förutsättningar som krävs för att meddela beslut om jakt med stöd av 23 b, 24, 25 och 29 §§. Enligt förslaget görs tillägget om skyddsjakt av djurskyddsskäl i 23 b §. För en tydligare systematik bör förtydligandet av att sådana beslut även ska kunna tas av djurskyddsskäl i stället framgå av 23 a §. Det blir därmed även tydligt att detta gäller för alla de uppräknade bestämmelserna (23 b, 24, 25 och 29 §§). Vidare bör detta inte vara begränsat till björn, varg, järv, lo, säl eller örn utan gälla allt vilt (som enligt förslaget räknas upp i 23 a § första stycket).

Därför föreslår Naturvårdsverket att ett nytt stycke i stället för i 23 b § införs i 23 a § jaktförordningen, mellan punkten 4 och sista stycket:

Jakt av sådana skäl som avses i första stycket 4 får avse vilt som kan antas vara så skadat eller i ett sådant tillstånd att det snarast bör dödas av djurskyddsskäl.

Anmälningsskyldigheten bör vara reglerad när möjligheterna att döda stora rovdjur utökas

Den föreslagna 9 a § jaktlagen ger långtgående möjligheter att döda vilt, inklusive de stora rovdjuren, utan att detta föregås av bedömning och beslut av någon myndighet. Utredningen föreslår i kap. 4.6.2 att Naturvårdsverket ska få i uppdrag att föreslå hur en utökad anmälningsskyldighet kan regleras i jaktförordningen. Vi bedömer att det är särskilt viktigt att anmälningsskyldigheten vad gäller stora rovdjur som dödas med stöd av den föreslagna bestämmelsen är reglerad när denna träder i kraft.

Exempelvis ser Naturvårdsverket att det bör finnas en skyldighet att snarast möjligt anmäla till länsstyrelsen att man dödat eller försökt döda ett stort rovdjur med stöd av bestämmelsen (jämför 28 d § jaktförordningen). Det är också lämpligt att länsstyrelsen ska beredas möjlighet att kontrollera djuret innan det flyttas och att Naturvårdsverket ges i uppdrag att fortlöpande bedöma om möjligheten att döda rovdjur med stöd av bestämmelsen försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus eller annars används i stor omfattning (28 c § jaktförordningen). Länsstyrelsen behöver ha möjlighet att samla in nödvändig information direkt i Rovbase på ett sätt som gör det möjligt att följa upp tillämpningen av bestämmelsen. Detta bör även göra det möjligt för länsstyrelsen att ordna transport av de döda djuren till SVA utan fördröjning.

Skyldigheten att höra Havs- och vattenmyndigheten bör inte gälla vid skyddsjakt på säl av djurskyddsskäl

Naturvårdsverket delar, av samma skäl som utredningen, bedömningen att det inte är ändamålsenligt att beslutande myndighet ska höra Havs- och vattenmyndigheten innan beslut om skyddsjakt på säl av djurskyddsskäl. Vidare bedömer vi att beslut om avlivning av enskilda djur av djurskyddsskäl inte kan ha sådan betydelse för artens bevarandestatus att det behövs någon sådan

avstämning. Detta måste dessutom ställas mot det uppenbara behovet av att kunna agera skyndsamt för att förkorta djurets lidande. Vi menar därför att det är lämpligt att undanta denna skydds jakt från kravet på att höra Havs- och vattenmyndigheten innan beslut fattas.

Enligt vår bedömning tas dessa beslut med stöd av 23 b § första stycket, varvid förutsättningarna i 23 a § måste vara uppfyllda. Såsom bestämmelserna ser ut enligt förslaget kvarstår skyldigheten att höra Havs- och vattenmyndigheten, trots att detta inte är ändamålsenligt enligt utredningen. Vi föreslår därför att det kursiverade nedan läggs till i 23 b § sista stycket jaktförordningen:

”Innan Naturvårdsverket fattar ett beslut enligt första stycket ska verket höra Havs- och vattenmyndigheten, om beslutet gäller skydds jakt efter säl. Detta gäller inte om beslutet gäller säl som bör dödas av djurskyddsskäl.”

Förtydliga vad som menas med begreppet avlivning

Enligt 2 § jaktlagen avses med jakt att fånga eller döda vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt. Den föreslagna bestämmelsen 9 a § jaktlagen använder i likhet med nu gällande 9, 26 a § och 28 § jaktlagen och nu gällande 12 a § och 40 c § jaktförordningen begreppet ”avlivning”. I de gällande bestämmelserna får det antas syfta till att markera en skillnad mot dödande av vilt som omfattas av definitionen av jakt.

Begreppet avlivning saknar dock definition i jaktlagstiftningen, och det är därför inte tydligt hur det skiljer sig från jakt och vad som är syftet med att använda begreppet. Naturvårdsverket bedömer att det kan finnas skäl att använda begreppet avlivning för att bättre beskriva sådana situationer som den föreslagna bestämmelsens första stycke avser. När vilt påträffas och dödas under dessa omständigheter ser vi att det finns anledning att särskilja mot jakt. Vi ser därför att det finns anledning att förtydliga vad som menas med begreppet avlivning, varför det används och även redogöra för om avlivningssituationerna omfattas av bestämmelserna om jaktmedel.

Av 12 a § tredje stycket jaktförordningen följer att vid avlivning av djur som har fångats med fångstredskap gäller inte bestämmelserna om jaktmedel. Naturvårdsverket anser att det är rimligt att detta ska gälla även vid i de situationer som den föreslagna bestämmelsens första stycke är tänkt att omfatta. Detta bör i så fall, i likhet med 12 a §, tydligt framgå av bestämmelsen.

Om ”avlivning” används för att markera skillnad mot dödande av vilt som omfattas av definitionen av jakt, och alltså inte anses utgöra jakt, så finns det enligt vår mening anledning att förtydliga att även vid sådan avlivning gäller att viltet inte får utsättas för onödigt lidande och att människor och egendom inte får utsättas för fara (jämför 27 § jaktlagen).

Angående det andra stycket i den föreslagna bestämmelsen (9 a §) bedömer Naturvårdsverket att det är mer konsekvent att benämna det som tillåts för jakt. Det andra stycket anger inte uttryckligen att viltet får dödas (vilket bör framgå). Men förutsatt att detta är syftet så motsvarar det som tillåts jakt enligt definitionen i 2 § jaktlagen. Att viltet kan antas vara skadat eller i ett sådant tillstånd att det snarast bör avlivas innebär inte någon väsentlig skillnad mot annan jakt. I dessa situationer kan även jakträttshavaren förväntas ha möjlighet att förbereda sig såsom för annan jakt. Vi ser därför inte någon anledning att helt undanta denna jakt från bestämmelserna om jaktmedel. Naturvårdsverket

bedömer även att bestämmelsen bör ge jakträttshavaren möjlighet att ge någon annan uppdrag att genomföra jakten i dessa situationer.

Förtydliga uttryck om fredat vilt

Av den föreslagna 9 a § jaktlagen framgår att djuret får avlivas ”även när det är fredat” (i nu gällande 40 c § jaktförordningen anges ungefär samma sak; ”även om det är fredat”). Enligt 3 § jaktlagen är viltet fredat och får jagas endast om det följer av denna lag eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Vi anser mot denna bakgrund att det kan ifrågasättas om ett vilt kan anses vara fredat när det är tillåtet att döda det med stöd av jaktlagstiftningen. Vi bedömer att det vore tydligare om detta konsekvent uttrycks som ”även om det annars vore fredat”.

4.6.2 Reglerna om skyldighet att anmäla jaktresultat ska utvidgas

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget att reglerna om skyldigheten att anmäla jaktresultat behöver utvidgas och att Naturvårdsverket ska föreslå hur det ska regleras i jaktförordningen.

Naturvårdsverket konstaterar att Sverige i nuläget inte till fullo följer sina EU-rättsliga åtaganden avseende rapporteringen av jaktresultat och delar således utredningens bedömning att det bland annat krävs ökad anmälningsskyldighet för att Sverige ska uppfylla sin rapporteringsskyldighet. Sverige får regelbundet påpekanden om brister i rapporteringen från EU-kommissionen. Vi vill uppmärksamma att det finns ett rapporteringsformat, Habides, för EU:s medlemsländer att följa för rapportering av undantag i enlighet med artikel 16 i art- och habitatdirektivet och artikel 9 i fågeldirektivet. Det finns också tydlig vägledning från EU-kommissionen om vad till exempel ”avsiktligt” innebär enligt praxis (Vägledning om strikt skydd för djurarter av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet, EU kommissionen 2021.)

Inför en reglering av hur rapporteringen av jakt på eget initiativ ska genomföras ser vi behov av att det klargörs i förordningen under vilka förutsättningar jakt på eget initiativ får ske. Då skulle det gå att bland annat rapportera vilka andra lösningar som prövats och därmed även ange att lämpliga lösningar saknas. Vi bedömer att frågan om påverkan på möjligheten att upprätthålla en arts gynnsamma bevarandestatus bör regleras genom vilka arter är aktuella för jakt på eget initiativ, och inte avgöras av jägaren.

Naturvårdsverket bedömer vidare att det är lämpligt att sanktioner finns för sådana fall rapporteringsskyldigheten inte fullgjorts.

Naturvårdsverket står även bakom förslaget om att påskjutna rovdjur ska rapporteras, med samma motivering som utredningen lämnar.

4.7.3 Färre arter i listan över statens vilt förenklar för enskilda och effektiviserar myndighetens arbete

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget att älg, hjort och myskoxe tas bort ur 33 § jaktförordningen.

Naturvårdsverket föreslog i Regeringsuppdraget Statens vilt - översyn av 33 § jaktförordningen (1987:905) 2014 (NV dnr NV-00688-14) att även lunnefågel, blåkråka, vit stork och svart stork skulle tas bort ur 33 § jaktförordningen. Dessa betraktas som utdöda i landet.

4.8 Skyddsjakt på enskilda initiativ enligt 28–28 b §§ jaktförordningen för att skydda ren

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att 28 § i jaktförordningen inte bör ändras. Naturvårdsverket vill lyfta att även om det finns ett visst utrymme för vägledning så bör den i första hand utgå från de kunskaper som finns om rovdjurens beteende i olika situationer. Vi ser svårigheter att genom vägledning ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov, till regionala och lokala särdrag samt till traditionell kunskap, så som utredningen framför.

5.4 Vad kan ingå i en försöksverksamhet med flerartsförvaltning av klövvilt?

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning av vad som kan ingå i en försöksverksamhet med flerartsförvaltning av klövvilt, med samma motivering som utredningen framför.

5.5 Det behövs inget ytterligare stöd i rättsordningen för en försöksverksamhet med flerartsförvaltning

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att inget ytterligare stöd i rättsordningen behövs, med samma motivering som utredningen framför. Däremot ser vi att vid ett införande av en permanent flerartsförvaltning behövs ytterligare stöd i författning.

6.5.4 Höjd viltvårdsavgift samt avskaffad fällavgift och älgvårdsfond

Naturvårdsverket ställer sig inte bakom utredningens förslag att höja viltvårdsavgiften och avskaffa fällavgiften på älg och älgvårdsfonderna. Vi bedömer att det först behöver beslutas hur flerartsförvaltning ska bedrivas. Därefter kan lämplig finansiering föreslås.

Även Naturvårdsverket ifrågasätter, i likhet med utredningen, om det är skäligt att jägarkollektivet ska belastas med kostnader för flerartsförvaltningen när det är oklart vad målsättningarna, syftet och konsekvenserna med en framtida flerartsförvaltning kommer att vara. Om en flerartsförvaltning framförallt ska syfta till att bidra till andra nyttor än som primärt är av intresse för jägare, så som att minska skador på skog eller tillgodose biologiska intressen, kan en sådan finansiering i högre utsträckning framstå som oskälig. Vidare går det inte, som har redogjorts för i avsnitt 6.5.1, att bedöma hur stor kostnaden för en flerartsförvaltning av klövvilt skulle bli, och därmed är det oklart hur stor höjningen av viltvårdsavgiften skulle behöva vara.

Avgiftshöjningen uppges i utredningen motsvara den sammanlagda genomsnittliga totala inkomsten från fällavgiften på älg de senaste fem åren. Det anges som skäl för att jägarna som kollektiv inte nödvändigtvis behöver belastas med högre kostnader än i dag för att finansiera en flerartsförvaltning. Det skulle innebära att en höjd viltvårdsavgift inte bör medföra en minskad vilja att jaga och betala avgiften. Naturvårdsverket läser det som att utredningens slutsats av resonemanget enbart gäller för de jägare som jagar älg. Vi saknar konsekvensbeskrivning för övriga jägare och deras betalningsvilja till viltvårdsavgiften.

Fördelning av medel ur viltvårdsfonden omfattas inte av utredningen. Detta försvårar förståelsen av hur fördelningen av medel är tänkt att göras till länsstyrelserna för att finansiera en framtida flerartsförvaltning.

7.2 Det ska bli enklare att få jaga på allmänt vatten

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget. Förslaget ligger i linje med det förslag Naturvårdsverket redovisade i regeringsuppdraget Jakt på allmänt vatten (NV-08120-17).

Naturvårdsverket vill i sammanhanget lyfta behovet av ett klagörande för var gränsen för allmänt vatten går samt vilka klippor och skär som inte tillhör en fastighet, såväl för svenska som utländska jägare. Naturvårdsverket har i det ovan nämnda regeringsuppdraget föreslagit att Lantmäteriet tillsammans med Naturvårdsverket ges i uppdrag att ta fram och på lämpligt sätt presentera geografisk information om var jakt i enlighet med detta förslag är tillåtet.

7.2.2 EU- och EES-medborgare ska få möjlighet att jaga på allmänt vatten

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om att EU- och EES-medborgare ska få möjlighet att jaga på sådant allmänt vatten och sådana klippor och öar som avses i 12 § andra stycket jaktlagen. I redovisningen av regeringsuppdraget Jakt på allmänt vatten förordade Naturvårdsverket att endast jägare med anknytning till Sverige skulle medges jakt på allmänt vatten, detta för att trygga en hållbar jakt. Sedan vi redovisade uppdraget till regeringen har Naturvårdsverket genom en ändring i sin instruktion fått i uppdrag att medverka till att främja brukandet av vilt. Vidare pågår ett arbete inom EU med förvaltningssystem för flyttfåglar som enligt vår bedömning kan ändra förutsättningarna för att kunna tillåta jakt och samtidigt trygga sjöfågelpopulationerna för framtiden. Förutsatt att nya förvaltningssystem utvecklas och införs för de arter där det behövs enligt art- och habitatdirektivet, bedömer Naturvårdsverket att EU- och EES medborgare kan ges möjlighet att jaga på allmänt vatten utifrån samma förutsättningar som svenska medborgare.

7.3 Jakt på säl ska tillåtas i Sveriges ekonomiska zon

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om jakt på säl i Sveriges ekonomiska zon, med utredningens tillhörande motivering.

7.3.2 Kustbevakningen bör utöva tillsyn över jakt i Sveriges ekonomiska zon

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om tillsyn över jakt i Sveriges ekonomiska zon, med utredningens tillhörande motivering.

7.4 Särskilt om jaktkortsregistret

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om de kompletteringar och tillägg i jaktförordningen som föreslås avseende jaktkortsregistret.

Vi föreslår att det i jaktförordningen även ska framgå att jaktkortsregistret får användas för att samla in jaktresultat. Genom en sådan lösning skulle den rapportering som idag är obligatorisk utifrån lagstiftningen kunna genomföras på ett för jägarna säkrare och effektivare sätt, exempelvis för säl. Vidare bedömer vi att en sådan ändring skulle underlätta för jägarna genom att såväl anmälan som rapportering skulle ske i samma register. Utifrån resursanvändning skulle det också innebära en betydande effektivisering av Naturvårdsverkets arbete, jämfört med om vi behöver driva flera parallella system innehållande jägaruppgifter. Idag anges i 53 g § att jaktkorts- och jägarexamensregistren får användas för att underlätta utsändning av information från statliga myndigheter till jägarna.

7.5 Det saknas skäl att ge direktåtkomst till jaktkortsregistret

Naturvårdsverket ställer sig bakom utredningens bedömning av samma skäl som utredningen lägger fram.

7.6 En sekretessbrytande bestämmelse bör inte införas

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att inte införa en sekretessbrytande bestämmelse av samma skäl som utredningen lägger fram.

8.4.2 Åtgärder för att förhindra jaktsabotage

Naturvårdsverket är positiv till att åtgärder vidtas för att förhindra jaktsabotage. Jakten har en viktig funktion både som ekosystemtjänst och för att uppnå politiska mål med viltförvaltningen. Jaktsabotage riskerar medföra att minska både värdet på jakt som ekosystemtjänst och möjligheten att uppnå dessa politiska mål.

Det ligger däremot inte inom Naturvårdsverkets ansvarsområde att bedöma om förslaget och de bedömningar som utredningen lämnat är lämpliga för att åstadkomma detta.

9.7. En ny bestämmelse till skydd för uppgift om enskild i ärenden om jakt på varg införs

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om införandet av en bestämmelse till skydd för uppgift om enskild i ärenden om jakt på varg. Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att den befintliga sekretessregleringen ger ett otillräckligt skydd för uppgifter om enskilda som kan förekomma i ärenden om jakt på varg eller i ett ärende om ersättning för skada orsakad av varg.

Naturvårdsverket gör dock bedömningen att den föreslagna bestämmelsen ger otillräckligt skydd, eftersom uppgifter om enskilda avseende jakt på varg förekommer i strukturerad form i andra sammanhang hos Naturvårdsverket och länsstyrelsen. Naturvårdsverket menar också att det behöver tydliggöras att bestämmelsen omfattar situationer där varg fällts enligt 28 § jaktförordningen.

Bestämmelsen omfattar situationer där en tamdjursägare eller vårdare dödat ett rovdjur för att skydda tamdjur. Att även tamdjursägare kan drabbas av hot eller våld framgår av Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget att utreda behov av författningsändringar i syfte att förhindra spridning av och skydda vissa uppgifter kopplade till jakt och jägare (NV-03948-22).

Därtill konstaterar Naturvårdsverket att länsstyrelserna och Naturvårdsverket hanterar uppgifter om enskilda kopplade till varg i Naturvårdsverkets rovdjursdatabas Rovbase. I databasen registrerar länsstyrelserna djur fällda vid licensjakt eller skydds jakt samt djur dödade enligt 28 § jaktförordningen. I posterna framgår vem som fällt djuret. Dessa uppgifter bedöms idag inte omfattas av sekretess. I Rovbase registrerar länsstyrelserna även skador orsakade av varg och andra stora rovdjur. I posterna framgår ägare till angripna tamdjur. I de fall där ägaren avstår att ansöka om ersättning blir händelsen inte alltid ett formellt ärende hos länsstyrelsen. Det är angeläget att uppgifter om skytt och ägare i Rovbase skyddas på motsvarande sätt för att säkerställa att skyddet för uppgifterna blir effektivt. Därför föreslår Naturvårdsverket att den föreslagna bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen även ska omfatta uppgifter i Naturvårdsverkets rovdjursdatabas Rovbase.

När det gäller sekretessens styrka föreslår utredningen att bestämmelsen ska gälla med rakt skaderekvisit. Naturvårdsverket invänder inte mot de

bedömningar som ligger till grund för ställningstagandet i sig. Däremot vill Naturvårdsverket lyfta att vi ser att det kan uppkomma svårigheter med att tillämpa bestämmelsen. Naturvårdsverket får i regel inte kännedom om rapporter om jaktsabotage med mera som kan ha drabbat jägare. De uppgifterna finns troligtvis främst hos de brottsbekämpande myndigheterna. Vid en jämförelse med exempelvis den personaladministrativa sekretessen, 39 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen, drar vi slutsatsen att en prövning vid tillämpningen av sekretess till skydd för enskild i regel förutsätter att myndigheten kan göra prövningen utifrån uppgifter som myndigheten har. Har myndigheten exempelvis uppgifter om en anställds hälsoförhållanden, så bedöms utifrån dessa om den enskilda skulle lida skada om uppgifterna röjs. Rörande den nu föreslagna bestämmelsen har myndigheten som ska pröva en begäran troligtvis endast sakuppgifter som är relevanta i förhållande till myndighetens uppgift att besluta i jaktärendet eller ersättningsärendet. Utifrån de uppgifterna är det svårt att bedöma om uppgifter i ärendet kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon närstående kan antas lida skada eller kan komma att utsättas för hot eller våld. Om syftet med den föreslagna bestämmelsen är att myndigheter ska anta att uppgifter om enskilda ska skyddas i ärenden som rör jakt på varg med mera utifrån att det generellt förekommer hot och trakasserier, är Naturvårdsverket av uppfattningen att omvänt skaderekvisit bör övervägas.

9.8 Sekretessen för att motverka att vapen kommer till brottslig användning kompletteras

Naturvårdsverket ställer sig bakom en utvidgning av nuvarande bestämmelse. Naturvårdsverkets föreslår att bestämmelsen även ska omfatta uppgifter om jägare i länsstyrelsens register samt i Naturvårdsverkets rovdjursdatabas Rovbase. Naturvårdsverket konstaterar att *”register över uppgifter om jaktresultat, avlivningsförsök av vilt, förföljande för att avliva vilt eller flytt av fågelbon som omfattas av anmälningsskyldighet”* även finns hos länsstyrelserna.

Naturvårdsverket bedömer att länsstyrelsernas register enligt ovan omfattar fler jägare än de register Naturvårdsverket för. Länsstyrelserna registrerar också uppgifter om jägare i Naturvårdsverkets rovdjursdatabas Rovbase. Dessa uppgifter bedöms idag inte skyddas av sekretess, eftersom de uppgifter som förekommer i databasen inte är hänförliga till jaktkorts- eller jägarexamensregistren.

För att motverka att vapen kommer till brottslig användning är det därför angeläget att även uppgifter om jägare i länsstyrelsernas register och i Rovbase omfattas av sekretess.

10.1 Ikraftträdande

Naturvårdsverket ser att ikraftträdande den 1 juli 2026 kan vara genomförbart. Naturvårdsverket ser samtidigt att det kan finnas fördelar med att författningsändringarna i jaktlagen och jaktförordningen görs tillsammans med kommande ändringar från slutbetänkandet. Det skulle kunna möjliggöra ökad regelförenkling med systemövergripande förtydliganden och administrativa fördelar, exempelvis rörande framtagande av vägledning.

10.2 Övergångsbestämmelser

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om övergångsbestämmelser.

11.3.1 Konsekvenser Naturvårdsverket

Naturvårdsverket noterar att det i konsekvensbeskrivningen bedöms att förslaget att avskaffa fällavgiften på älg och älgvårdsfondera vid införandet av en flerartsförvaltning av klövvilt bör medföra lägre kostnader för Naturvårdsverket. Eftersom det är länsstyrelserna som administrerar detta har vi svårt att följa resonemanget och bedömningen.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Malin Hollberg Malm, Emil Ekström, Lars Plahn, Jens Andersson och Johanna Enberg.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Marie Uhrwing

Kopia till:
li.fjr@regeringskansliet.se
kn.remissvar@regeringskansliet.se